

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
ДЕПУТАТ ПАРЛАМЕНТА РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

2073, Кишинэу, пр. Штефан чел Маре, 105

"21" septembrie 2001

F1001 Nr. 2

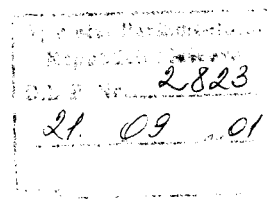
Biroul Permanent al Parlamentului

Inițiativă legislativă

În conformitate cu art. 73 din Constituția Republicii Moldova, înaintăm Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova:

1. Iurie Roșca (I. Roșca)
2. Nicușor Gălbăn / N. Gălbăn /
3. Ștefan Săcăraș / Ș. Săcăraș /
4. Ștefan Gălbăn / Ș. Gălbăn /
5. Vlad Ciubuc / V. Ciubuc /
6. G. Gălbăn / G. Gălbăn /
7. G. Gălbăn / G. Gălbăn /

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Art. I. În Legea învățământului nr.547 –XIII din 21 iulie 1995

1. Se introduce din nou alineatul 7 al articolului 21 din Capitolul II “Sistemul de învățământ” cu următorul conținut:

“(7) Pentru pregătirea profesională, crearea și consolidarea bazei tehnico-materiale didactice, întreprinderile de stat și cele private vor defalca la bugetul de stat unu la sută din fondul de retribuire a muncii. Mijloacele astfel defalcate vor fi trecute la prețul de cost al producției.”

2. A reactualiza alineatul (2) art.61 Capitolul V “Finanțarea sistemului de învățământ”, acțiunea caruia a fost suspendată la 12 decembrie 1998 prin Legea nr.216-XIV și care spune următoarele:

“(2) Statul garantează alocarea anuală de mijloace bugetare pentru învățământ în proporție de cel puțin 7 % din Produsul Intern Brut, inclusiv mijloacele valutare, și asigură executarea strictă pe articole a cheltuielilor de la buget.”

3. Art.61 din Capitolul V “Finanțarea sistemului de învățământ” se completează cu un nou alineat:

“(4) Salarizarea cadrelor didactice, didactice auxiliare și a personalului administrativ din unitățile și instituțiile de învățământ preuniversitar se va efectua centralizat, de la Bugetul de stat, de către Ministerul Învățământului.”

4. Articolul 62 din Capitolul V “Baza tehnico-materială a sistemului de învățământ” se completează cu un nou alineat:

(5) “Finanțarea cheltuielilor de funcționare, întreținere și reparare a instituțiilor din învățământul preuniversitar precum și a bazei didactico-materiale este asigurată de către consiliile locale din bugetele locale, precum și din resursele proprii ale respectivelor unități. Decontarea cheltuielilor alocate din bugetele locale se face de către consiliile locale, în baza documentației prezentate de instituțiile școlare”

Art. II. În Legea privind administrația publică locală 186-XIV din 6 noiembrie 1998 Secțiunea a II-a “Delimitarea competențelor” în art.13 se introduce un nou alineat (4) cu următorul conținut:

“Salarizarea cadrelor didactice, didactice-auxiliare și a personalului administrativ din unitățile și instituțiile de învățământ preuniversitar se va efectua centralizat, de la Bugetul de Stat de către Ministerul Învățământului.”

Art. III. În Legea Bugetului pe anul 2002 în alineatul (1) art. 45 al Capitolului “Fonduri extrabugetare” după punctul 7) se adaugă un punct nou 8) cu următorul conținut:

“(8) fondul pentru pregătirea profesională, crearea și consolidarea bazei tehnico-materiale didactice”

Art. IV. Guvernul prin intermediul Ministerului Sănătății și Ministerul Învățământului va iniția modificarea ordinului comun din 1995, precum și alte acte normative, întru:

a) micșorarea normelor de elevi în clase:

- pentru clasele primare până la 15 elevi;
- pentru clasele gimnaziale până 20 elevi;
- pentru clasele liceale până la 25 elevi

b) micșorarea unei norme de ore pentru un pedagog până la 16 ore.

Notă informativă
la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Gradul de dezvoltare al unei țări depinde foarte mult de nivelul de instruire a cetățenilor, care la rândul său depinde de cuantumul finanțării bugetare. În majoritatea țărilor învățământul primar este gratuit. Țările dezvoltate asigură de asemenea gratuitatea învățământului general și subvenționează considerabil învățământul superior.

Pe parcursul anilor 1997-2001 în Republica Moldova s-a menținut tendința negativă de diminuare a cheltuielilor publice pentru educație, atât în valoare absolută, cât și ca pondere în PIB. În 1997 s-au alocat 10 la sută din PIB, în 1998 – 7%, în 1999 – 4,7%, în 2000 – 4,5% și 2001 – 3,7%. Menționăm că în acest răstimp și valuta națională s-a devalorizat de aproape 3 ori.

Aici trebuie de remarcat că alineatul (2) art.61 din Legea învățământului în care se stipula "Statul garantează alocarea anual de milioane bugetare pentru învățământ în proporție de cel puțin 7 % din PIB", cu părere de rău, a fost suspendat la 12 decembrie 1998 de foștii noștri colegi de guvernare a Alianței pentru Democrație și Reforme.

Pentru anul 2002 se preconizează alocarea pentru învățământ a cca 324 mil lei, ceea ce va constitui 1,45 la sută din PIB-ul anului viitor în cuantum de aproximativ 22 miliarde de lei. (1,45 la sută, înțelegeți-o drept moarte lentă a întregului sistem de învățământ, altfel spus, statul se retrage aproape complet din acest domeniu strategic, viitorul școlii e pus sub semnul întrebării).

E știut, toate națiunile când au căzut în mari crize, au investit la maximum în capitalul intelectual, exemplu clasic - Japonia de după război, Germania postbelică, Rusia pentru anul 2002 a alocat de la Bugetul de Stat pentru învățământ, pentru prima oară în istoria ei, mai mult decât pentru complexul militar.

Metodele de finanțare și gestionare a învățământului diferă de la țară la țară. În Franța și Italia, programele de cheltuieli educaționale sunt extrem de centralizate, toate fiind acoperite de guvernele centrale. Totodată, personalul școlar este obligat să reacționeze imediat la cerințele și doleanțele părinților și studenților. În Marea Britanie școlile sunt finanțate de guvern prin intermediul granturilor, standardele minime fiind asigurate în cooperare cu unitățile administrativ-teritoriale. Descentralizarea finanțării are impact negativ asupra calității educației, implicând distorsiuni în instituțiile de învățământ, generate și de amplasarea geografică.

O altă problemă, sunt normele sanitare prea mari, stipulate în Ordinul comun al Ministerului Sănătății și Ministerului Învățământului din 1995.

Conform acestor norme clasele primare pot avea până la 25 elevi, cele gimnaziale 25-35 elevi, iar cele liceale 30-35 elevi. Normele fiind și așa, prea mari, în realitate clasele sunt supraincărcate. Aceste cifre diferă de la țară la țară. În Franța 12-15 elevi, în Anglia 20 elevi, iar în România 25 elevi.

Asigurarea elevilor cu manuale se face la noi din contul părinților prin introducerea sistemului de închiriere a manualelor și în baza unui împrumut de la Banca Mondială în cadrul Proiectului de Reformă a Învățământului general. Doar cinci la sută din cele 21,66 mil USD, care constituie costul Proiectului sunt utilizate pentru elaborarea și editarea manualelor, 69 % au fost direcționate la perfecționarea cadrelor didactice, 20 % la evaluarea cunoștințelor și 4 % către elaborarea curriculum-urilor.

Situația este gravă în privința plății salariilor angajaților din învățământ, în special în zonele rurale. Cu toate că art. 34 din Legea privind finanțele publice locale stabilește prioritatea finanțării instituțiilor educaționale, datoriile restante la salariile pedagogilor este în continuă creștere.

Pentru starea proastă de lucruri din învățământ este, în mare măsură, responsabil statul, care a tergiversat reformele economice, juridice și administrative, inclusiv în sistemul educațional. Sunt persoane care cheamă la reducerea influenței statului în învățământ, motivând că numai atunci va începe funcționarea autoreglării economice în domeniu. Noi, însă, suntem ferm convinși că, actualmente, statul și numai statul poate și trebuie să asigure accesul tuturor cetățenilor la învățământul obligatoriu în baza principiului echității sociale și eficienței economice, avându-se în vedere impactul negativ pe termen lung al nivelului educațional scăzut asupra societății.

Statul poate acționa în sfera învățământului prin două metode

- cea directă, finanțând de la buget și controlând riguros utilizarea resurselor alocate, elaborând mecanisme de coordonare și verificare a calității studiilor;
- și cea indirectă, la baza căreia sta încurajarea formelor alternative de învățământ, stimularea utilizării resurselor extrabugetare, susținerea autogestiei instituțiilor de învățământ bazată pe inițiativă și autonomie

I. Rosca
Dr. Iac,
Dr. Sorin,
Dr. Iac,
Albino
G. Iac

Постоянному бюро
Парламента Республики
Молдова

Законодательная инициатива

В соответствии с положениями ст. 73 Конституции Республики Молдова вноси в качестве законодательной инициативы проект Закона об изменении и дополнении некоторых законодательных актов.

Депутаты Парламента
Республики Молдова:

Юрие Рошка
Риорита Патерэу
Штефан Секэрянэу
Ефим Зубку
Влад Кубряков
Андрей Конишеску
Юлиан Главан

